

veto

nummer 18

1 februari 1999

jaargang 25 - 1998-1999

afgifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van
juni tot augustus)

Belgie-Belgique
P.B.
3000 Leuven 1
2/2817

Ekksklusief: Veto met twee voorpagina's

Antropoloog en bevrijdingsteoloog Jean-Marc Ela gelauwerd

Eredoktoraat voor Afro-rennaissance

e eredoktores van de KU Leuven worden ofwel voor hun academisch werk, ofwel voor maatschappelijk engagement geëerd. Jean-Marc Ela bestrijkt beide velden. In zijn thuisland Kameroen werkte hij jaren aan de herwaardering van de Afrikaanse thuishouding. Dit alles gegrond in een duidelijk bevrijdings-teologisch discours, zijn weerwerk tegen de verwestering. Sinds 1995 leeft hij in verbanning in Canada.

Jean-Marc Ela werd geboren in 1936 in Zuid-Kameroen, toen nog een Franse kolonie. Hij studeerde in Straatsburg, behaalde een doktoraat in de Godgeleerdheid wat hem in 1985 toeliet om te doceren aan de Nationale Universiteit van Yaounde (Kameroen) waar hij Protestantse Theologie doceert. In 1978 behaalt hij een doktoraat in de Sociologie aan de Sorbonne. Daarmee ontpopt hij zich tevens tot de meest kritische socioloog-antropoloog van West-Afrika.

Van 1979 tot 1985 werkt Ela als priester bij de boeren in Noord-Kameroen. Hij is er getuige van de gigantische stadsvlucht, de ekologische verwoesting en de onophoudelijke muntontwaarding. Het is voor hem een ontwestering. Tegenover het bankroet van de postkoloniale staat en de ontreddende neo-liberale modellen van ontwikkeling, plaatst Ela de boeren in de kijker. Hij houdt een vurig pleidooi voor de politiek-maatschappelijke en de sociaal-kulturele herworteling van de Kameroense politieke elite in de thuishouding, namelijk die van de boeren.

In een artikel in Le Monde Diplomatique "Looking at a new Africa" schrijft Ela dat "gegeven de invloed van de sociaal-kulturele achtergrond van de Afrikanen, zij de neiging hebben om zich te distantiëren van een ontwikkelingsmodel in welk sociaal-ekonomische ongelijkheid beschouwd wordt als één van de drijfveren van de vooruitgang. Zij stellen ekonomische modernisatie in vraag die de afbraak van het sociale banden veroorzaakt". Ela vraagt zich bovendien af waarom de Kameroense overheid zich geen steun investeert in het welzijn van de boeren, alhoewel die toch de steden voeden. Ongezouten spreekt hij zich uit om de boeren meer macht te geven, zelfs door middel van syndikale aktie.

Bisschoppen

De meer dan tien boeken die Ela bijeen heeft gepend, bieden voor West- en Centraal-Afrika de krachtigste wedspraak ten overstaan van het voorbij beschavingsdenken, de missionering, het ingevoerde onderwijs, en de uitsluiting van het verpauperend zwart-Afrika uit de wereldekonomie. In contrast hiermee situeert hij de rijkdom van de Afrikaanse kulturen in hun zin voor religieuze waarden, verankerd in

Zonder bijlage voor
laatstejaarstudenten

Bulldozers werken ordelijk

Baldewijns trapt door

Zoeken naar verschillen

Veto viert haar vijftienvijftigste verjaardag met een éémalige uitgave in kleur. Binnenin vindt u een kaleidoskoop aan oude Veto-koppen, anekdotes van oud-medewerkers, de meest spitante sitaten uit de Veto-annalen, enzovoort... Veto kleurt je dag.
(foto Ivan Put)

de Afrikaanse 'grootfamilie' en de zorg voor levensbronnen zoals voedsel, water, gezondheid en solidariteit.

Ela's maatschappijkritiek en streven naar lokaal-politieke zelfbeschikking kaderen grotendeels in de bevrijdingsteologie. Die ontstond in de jaren zestig bij een aantal progressieve bisschoppen in Latijns-Amerika die het bijbelse verhaal van de exodus toepasbaar achtten op de maatschappelijke situatie in Latijns-Amerika. Voorbeelden zijn figuren als Camillo Torres en later Gustavo Gutierrez. Het "in eigen handen nemen van het lot door het volk"

staan centraal in deze vernieuwende teologie. Een groot verschil met het socialisme is dat men de analyse-instrumenten van het marxisme gebruikt maar niet de concrete uitwerking ervan.

Ketters

De afrikaanse antropoloog is zijn leven lang bezig geweest om de bevrijdingsteologie te wortelen in de Afrikaanse kultuur. In Afrika ontstaat — vanuit de Afrikaanse grootfamiliale solidariteit — de gedachte dat de kerkgemeenschap dient opgebouwd

worden vanuit de basisgemeenschappen. Deze teologie komt dus los van de loutere, individuele spirituele kontemplatie en staat met haar beide voeten in de maatschappelijke Afrikaanse werkelijkheid.

Maar niet iedereen binnen de katholieke kerk was dezelfde mening toegedaan. Niet alleen werd de marxistische invloed in de bevrijdingsteologie met argusogen bekeken, maar men vreesde ook dat deze leer zou kunnen leiden tot een schisma. Kommunistenjagers zoals Paus Johannes Paulus II zond een banvloek uit over vele bevrijdings-teologische ketters.

Ook in Kameroen vallen de ideeën van heel wat progressieve geestelijken in ongenade bij de regering. Vele van de West-Afrikaanse regeringen eten immers uit de handen van multinationals en hebben er zeker geen oren naar om de boeren menselijker te gaan behandelen. De druk bijgewoonde colleges van Ela als priester-professor aan de universiteit van Yaounde, vormen op een bepaald moment een te 'bedreigende' kritiek op de politieke elite van Kameroen. In 1995 werd een kollega-dissident van Ela, Engelbert Mveng, door de staatsveiligheid op makabeer wijze omgebracht. Toen Ela de regering hiervoor openlijk terecht wees, kreeg hij van verschillende vrienden de goede raad om het land te verlaten.

Antropologie

In 1996 krijgt de bevrijdingsteoloog politiek asiel in Canada. Daar doceert hij nu aan de Université du Québec et Montréal waar hij hoofd is van het departement ontwikkelingsamenwerking. Verschillende boeken en doktoraatstudies aan de KU Leuven werden reeds gewijd aan zijn theologisch, cultuurgevoelig en maatschappij-empirisch oeuvre. Als één der woordvoerders van het postkoloniaal weerwerk tegen de toenemende tweedeling van de wereld (rijk-arm) is hij lid van de werkgroep "Gerechtigheid en Vrede" van de Europese Unie. Voor Ela is zijn exodus uit Kameroen echter een persoonlijke mokerslag geweest. Die Afrikaanse basismenselijkheid, van waaruit hij creatief opereerde, moest hij terug inruilen voor de academische studeerkamer.

Dat Jean-Marc Ela in 1996 aan de KU Leuven deelnam aan een kongres over bevrijdingsteologie en hier in 1997 ook als gastdocent mocht optreden aan het departement Antropologie, kon misschien een aanwijzing geweest zijn dat hij in de 'running' was als kandidaat voor een eredoktoraatschap. Bovendien is Ela een belangrijke stem in het debat rond ontwikkelingsamenwerking en maakt hij ook indruk op de Belgische politiek, onder andere op Staatsecretaris voor Ontwikkelingsamenwerking Reginald Moreels.

Bart De Schrijver

GROEP T

LERAARS MET VISIE

PEDAGOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Tiennevest 60 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groep@groep.t.be

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggeglaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Homofobie 1

Een korte reactie op de vrije tribune 'Een nieuw taboe' in Veto nummer zeventien van 25 januari. Ver van mij om de auteur van desbetreffend stuk haar recht te ontzeggen om zich ongemakkelijk te voelen bij een verschijnsel als homoseksualiteit. Dat deze 'homofobie' (deze term houdt hier geen evaluatie in) daarbij gerechtvaardigd wordt door de afwijzing van homoseksualiteit op één lijn te zetten met het incestverbod gaat mij evenwel wat ver. Waar het incestverbod misschien is terug te voeren tot een in de oernatuur gebaseerde norm (en er lijkt mij niks mis mee om dit dan een dogma te noemen), heeft het zich al dan niet ongemakkelijk voelen bij de confrontatie met homoseksualiteit in mijn ogen meer te maken met omgevingsfactoren (lees: vooral opvoeding).

Ikzelf ervaar in elk geval geen verschil

in mijn omgang met mensen van deze of gene seksuele geaardheid (de auteur zou natuurlijk kunnen aanvoeren dat ik ont-aard ben, of dat ik mijn onbehagen gewoon goed verdrongen heb; dat is het voordeel van haar louter experimentiële argumentatie), en in deze 'ongedwongenheid' laat ik me echt niet leiden door 'politieke correctheid' net zomin als ik me zou laten verleiden tot tegengestelde sentimenten omdat een 'grote vrije geest' als George Orwell toevallig homofoob was. Slotsom: misschien zijn er geen wetenschappelijke of rationele argumenten voor de verdraagzaamheid voor homoseksuelen (al laat ik die uitspraak met plezier voor rekening van de auteur), maar voor onverdraagzaamheid jegens deze mensen alvast ook niet, dus behoud ik me graag het recht voor om niet als homofoob door het leven te gaan (zoals ik het nu eenmaal door mijn opvoeding heb meegekregen).

Tom Beckers, assistent psychologie

Japanse grondlegger polymeer-dynamica krijgt eredoktoraat

Masao Doi (51) bestudeert al heel zijn academische loopbaan aan de Universiteit van Nagoya (Japan) de 'interfase' tussen fysica, chemie en polymeertechnologie. Polymeren zijn aanschakelingen van molekulen tot enorme gehelen. Doi kan bogen op een aantal unieke wetenschappelijke publikaties. Hij is zonder meer één van de meest gesteriede auteurs in zijn vakgebied.

Zo is de Doi-Edwards-theorie een mijlpaal in de fysica om het stromingsgedrag van polymere vloeistoffen moleculair te beschrijven. Doi's bijdrage in de theorie over vloeibaar-kristallijne polymeren heeft in de scheikundige industrie al heel wat vruchten afgeworpen in de productie van sterke kunststoffen. Samen met Edwards publiceerde hij de 'theory of polymer dynamics', hét wetenschappelijk werk waarnaar elke 'polymeer-dynamicus' respectvol naar terugrijpt.

Heden staan de laboratoria van de Japanse prof vol met apparatuur waarmee de invloed bestudeerd wordt van elektrische velden op stroming en vorming van polymeren. In de praktijk zou men de resultaten van dit onderzoek kunnen gebruiken voor de 'elektroforese' van DNA. DNA bestaat uit verschillende aminozuren (ook een polymeer dus), met elk hun eigen elektrische lading. Door de aminozuren in een elektrisch veld te plaatsen, kan men ze dan van elkaar onderscheiden. Het Genetisch Centrum van het UZ Gasthuisberg zal blij zijn.

(bds)

Eredoktoraat voor onderwijsdeskundige Gavriel Salomon

Gavriel Salomon (61) is hoogleraar aan en dekaan van de School of Education van de Haifa Universiteit in Israël. De onderwijspsycholoog is een wereldwijd erkende onderwijskundige autoriteit. Zijn onderzoek spint zich voornamelijk toe op leren, overdracht van kennis en doceren in 'krachtige leeromgevingen'. In deze drie onderwijsgeledingen laat Salomon zien hoe moderne technologie een rol kan spelen. Het wetenschappelijk werk dat hij verrichtte rond *wilsproessen* bij het studeren gaf hem een aanrakingspunt met Leuvense hoogleraren zoals Eddy Van Avermaet, Willy Lens en Marc De Brock, zijn promotoren voor dit eredoktoraat.

Een belangrijke vraag in de onderwijspsychologie is die naar de *transfer* van kennis. In tegenstelling tot de klassieke onderwijspraktijk, waarbij docenten meestal niet veel meer doen dan louter informatie overbrengen naar hun studenten, hanteert de Israëlische prof een ander model, namelijk dat van het 'maksimaliseren van de leeromgeving'. Door technologische hulpmiddelen moet de student gestimuleerd worden om actief betrokken te worden bij de 'kennistransfer'. De 'sponsmentaliteit' zou dan kunnen wijken voor 'bewust met kennis omgaan'.

In zijn uitgebreid empirisch onderzoek naar het gebruik van technologie in het onderwijs, maakt Salomon evenwel een duidelijk onderscheid: enerzijds heb je het 'leereffect' met gebruik van technologie. Anderzijds stelt hij zich vragen bij het 'leereffect' van technologie, met andere woorden of het wel zo is dat technologie tot een betere omgang met en verwerking van informatie leidt. In dit onderscheid zit een sterke relativisering van de rol van technologie verscholen. Technologie is en blijft volgens de onderwijsdeskundige slechts een hulpmiddel en kan slechts renderen in een kontekst, een leeromgeving. Hiermee verwijderd hij zich van de hedendaagse opvatting dat 'als er geen technologie is, er niets meer is.'

(bds)

Homofobie 2

Graag mijn bedenkingen bij de vrije tribune van Katrien Nauwens, verschenen in Veto 17 (Veto, 25 januari 1999), getiteld 'Een nieuw taboe'. Nauwens stelt hierin dat homoseksualiteit niet te normaliseren is, alle emancipatorische en andere initiatieven ten spijt. De reden hiervoor zou zijn dat homoseksualiteit de afwijzing is van een op onze 'oernatuur' gebaseerde en onuitroerbare norm. Het is volgens haar dan ook gerechtvaardigd homoseksualiteit af te wijzen; dit zou immers niet betekenen dat men daarmee het mens-zijn van de betrokkenen ontkent. Om deze stelling wat kracht bij te zetten maakt ze een vergelijking met een dief die je immers ook kan veroordelen zonder hem daarom zijn menselijkheid te ontnemen. Deze vergelijking lijkt mij nogal belachelijk. Een dief is volgens mij nog steeds iemand die iets ontvreemde dat een ander toebehoorde en als zodanig de samenleving schaadt, je kan hem dan inderdaad veroordelen voor die daad. Als we het hebben over holebi's gaat het over mensen met een bepaalde seksuele voorkeur: meer is het toch niet? Een afwijzing van hun geaardheid en een weerspiegeling hiervan in het recht — zoals Nauwens aanvaardbaar vindt — is dan wel degelijk een aanval op hun menselijke waardigheid. Het gaat hier immers niet zomaar over een daad of een gedrag, maar over een kenmerk van de persoonlijkheid waar verder niemand iets mee te maken heeft en dat niemand op enige wijze schade berokkent.

Wat het argument van de oernorm betreft: ik dacht dat relativisering en seksualiteit bij de mens perfect kunnen bestaan zonder als doel de voortplanting te hebben; seksualiteit in functie van de wil van twee mensen los van biologische factoren zoals geslacht.

Ten slotte wil ik Nauwens er op wijzen dat als je zelf de schijnheiligheid van anderen laakt, je beter kan opletten zelf wel oprecht te zijn. Zij beweert echter stellig geen hinder te hebben van het bestaan van homoseksualiteit, maar noemt het in de volgende lijnen alweer abnormaal, en aberratie die — indien geïnstitutionaliseerd — leidt tot absurditeiten en zedelijk verval (sic). Beste Katrien, jij stoort je aan homo's, maar bent te hypokriet om er voor uit te komen.

Wouter Grégoire, tweede kan pol & soc

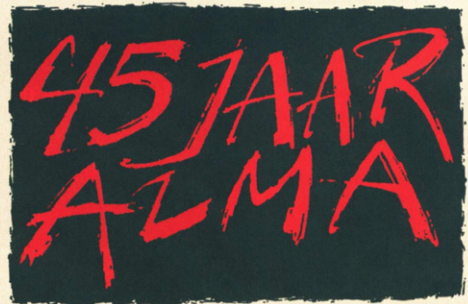
Veto wordt vijftientig

Dat de tijden na vijftientig jaar Veto veranderd zijn, staat vast. Ze veranderen hier zelfs sneller. En dat is voelbaar in elke Veto. Heilige huisjes die voor de oudere medewerkers fundamenteel zijn, worden door nieuwe gezichten in vraag gesteld. En zo hoort het ook. Veto is er het blad niet naar om zich op haar verjaardag te vergapen aan haar o zo rijke verleden.

Want Veto maakt ook fouten, dat moeten we toegeven. Meer dan eens ging de redactie in het grind. Veto heeft dan ook een naam uit vier letters. De transformatie van een politiek pamflet naar een blad met de pretentieve journalistieke aspiraties te hebben is niet niks geweest voor een blad dat tenslotte nog steeds een forumfunctie vervult. Veto zinkt niet weg in de grijze massa, maar steekt eruit. Dat zo iets kan zonder banaal te worden, en dat Veto intussen voor zoveel partijen een discussiepartner is gebleven, is een prestatie te noemen. Op het gevaar af dat dat we daardoor van onszelf een heilig huisje laten maken, want dat is niet de bedoeling. Allerminst zelfs.

En al is een terugblik als deze dan inherent aan dit redactioneel, en aan deze Veto tout court, toch bestaat het gevaar dat die terugblik een blik wordt. Zich identificeren met het eigen verleden is wel het laatste wat Veto op haar vijftientigste wil, het eerste jaar overigens dat Veto het met een jongere hoofdredakteur dan zichzelf moet stellen. Maar jezelf een deelverleden samenstellen waarmee je je kan identificeren, kan vandaag dan weer wel. En dat is wat gebeurt op de middenpagina's. Maar daar is niks mis mee. Het geeft zelfs energie.

25!

HET RECEPT VOOR SMAKELIJKE GEZELLIGHEID AAN EEN APPETIJTELIJKE PRIJS!

MAANDAG 15 FEBRUARI
VOOR ELKE KLANT EEN HANDIGE ALMAMILE

DINSDAG 16 FEBRUARI
ALMA BLAAST 45 KAARSJES UIT
EEN FEESTELIJKE DESSERT MET KOFFIE ... 1,1 EURO!

DONDERDAG 18 FEBRUARI
EXCLUSIEVE 45-(VER)JAAR(DAGS)SCHOTEL
AAN 45 FRANK
VEGETARISCHE VERTROETELINGEN • 1,1 EURO VOOR LEKKERBEKKEN

TOT 20 MAART
ALMA-FOTOWEDSTRIJD SMAKELIJKE BEELDEN
VANAF VRIJDAG 18 FEBRUARI

SUGGESTIE VAN DE KRING

IN ALMA 1, 2 EN 3

“Ik ben geen bulldozer maar ik werk ordelijk”

Voor rektor Oosterlinck voldoet het huidige financieringsstelsel van de universiteiten niet meer aan de noden, omdat het is gebaseerd op de studentenaantallen. Zowel op het vlak van onderwijs — de intrede van het concept begeleide zelfstudie — als op organisatorisch vlak — de evolutie naar een systeem met universiteiten die aan de top staan en andere die die top niet halen — ondergaat het universiteitslandschap grote wijzigingen. In een lezing voor een Leuvense werkgeversvereniging, getiteld ‘Industrie en universiteit in het toekomstig Vlaanderen’ gaf de rektor voor het eerst een kijk op zijn persoonlijke visie op de evolutie van het universiteitslandschap in Europa, en de plaats van Vlaanderen en Leuven daarin. Een steen in de spreekwoordelijke kikkerpoel, want Oosterlinck zou er gepleit hebben voor een “elite-universiteit” in Leuven.

André Oosterlinck: «Een aantal collega's dat op de lezing aanwezig was, begreep niet waar al die heisa vandaan kwam. De Belgische journalist die het bericht de wereld instuurde, was zelf niet aanwezig en wist dus niet dat er dingen veranderd waren aan de tekst. Met elite bedoel ik zeker niet de financiële elite, maar dit deel van de maatschappij dat door haar voorbeeld, gedrag en ondernemingszin ervoor zorgt dat de rest van de maatschappij het beter kan hebben. Als je geen politieke, kulturele of economische elite hebt, is een land niet voldoende konkurrentieel.»

«Ik heb toen voor de Vereniging van Kristelijke Werkgevers gesproken over een nieuw Vlaanderen, een nieuwe industrie en ook over een nieuwe universiteit. We sterven af op een Amerikaans model met een beperkt aantal topuniversiteiten met daarnaast de andere universiteiten. Daarbij moet je rekening houden met het feit dat Europa de Verenigde Staten niet is. Ten eerste is er in Europa veel meer sociale correctie, en ten tweede heeft de overheid hier een belangrijker taak. In Vlaanderen is zo'n Amerikaans systeem niet mogelijk omdat de totale kost hier bijna helemaal gedragen wordt door de gemeenschap. Ik ben geen rektor van een privee-universiteit, dus gedraag ik mij daar niet naar. Ik zou dat ook niet willen. En zelfs als de universiteiten groot genoeg zijn, kan men niet in alle sectoren de top bereiken. Daarom ook dat rationalisatievoorstel van Dillemaans. Ik geloof wel in het competitie-model, in het organiseren van competitie zolang het onderwijs er beter van wordt.»

“Het is zoals het bijbelverhaal van de talenten: hoe meer je er hebt, des te meer verantwoordelijkheid moet je nemen”

Veto: Is het wenselijk dat Europa naar een dergelijk Amerikaans systeem evolueert?

Oosterlinck: «Wij trachten alleen de goede dingen over te nemen. De Amerikaanse economische dominantie is wel niet te onderschatten. De Aziatische tijgers en Japan hebben wel wat van hun tanden verloren, maar ze vormen nog altijd een belangrijke economische macht met veel groeimogelijkheden. Als zij het Amerikaanse onderwijssysteem overnemen, zit je de facto met een standaard. Als je studenten gaat uitwisselen — iets wat steeds belangrijker wordt — is zo'n standaard heel be-

langrijk. Dat je hun onderwijsmodel overneemt, betekent evenwel niet dat je ook hun organisatorische model kopieert. Privee-universiteiten naar Amerikaans model kennen wij niet in Europa.»

Hangen

Veto: De derde geldstroom — van de bedrijfs-wereld — is de laatste jaren toegenomen, in verhouding tot de eerste en tweede geldstroom — dat zijn respectievelijk de basisfinanciering en het geld voor wetenschappelijk onderzoek dat de overheid voorziet. Hoe ziet u de verhouding tussen die geldstromen?

Oosterlinck: «Niet alleen de derde, maar ook de tweede geldstroom is de laatste jaren sterk toegenomen. De eerste geldstroom zorgt nu nog maar voor achtenveer-

gelijke gepasseerd is.»

«Je kunt ook zeggen dat een universiteit kwaliteit moet afleveren, en de financiering afhangt van de vraag of aan die kwaliteitsnormen voldaan is. Als natuurlijk de studentenaantallen stijgen, moet je kunnen compenseren. In Nederland krijg je een bedrag voor de komende tien jaar. Dan kun je als universiteit een politiek voeren om de kwaliteit op te drijven, waarbij je niet moet kijken of iets goed in de markt ligt. Er zou een behoeftenstudie voor het onderwijs moeten uitgevoerd worden. Wij leiden mensen op voor binnen vijf à tien jaar, dus moeten we uitvissen wat dan belangrijk zal zijn. Je moet een goede basisopleiding blijven geven, maar bestaande vakken kunnen zich gemakkelijk aanpassen. Wij gaan niet te ver in specialisatie,

kun je meten aan de waarde die ze hecht aan cultuur.»

Drempel

Veto: Is een systeem met elite-universiteiten niet in tegenspraak met de democratiseringsidee?

Oosterlinck: «Onder democratisering versta ik dit onderwijs verstrekken dat aangepast is aan ieders intellectuele capaciteiten. Iedereen die aan de universiteit gevormd is, is elite. Het is zoals het bijbelverhaal van de talenten: hoe meer talenten je hebt, des te meer verantwoordelijkheid moet je nemen. Ik vind het heel schrijnend als ik mensen ontmoet die wel de nodige capaciteiten hebben, maar door hun afkomst of een drempel niet zijn kunnen doorstromen.»

(foto David Maessen)

tig procent van de financiering, terwijl dat tien jaar geleden nog vijftien procent was. Daar is een dubbele verklaring voor. De eerste geldstroom is blijven hangen, terwijl het aantal studenten toenam. Per student is er dus minder geld, een relatieve achteruitgang dus. Tegelijk is de tweede en derde geldstroom gestegen. De tweede geldstroom is spektakulair gestegen door het vijfjarenplan waardoor er elk jaar twee miljard extra naar onderzoek gaat. De Franse minister van wetenschapsbeleid en Tony Blair hebben op dit vlak Vlaanderen als een voorbeeld gesteld.»

«Nu zou er een inhaalbeweging in de andere richting moeten gebeuren: ook het onderwijs heeft nood aan meer middelen. Bovendien wordt het concept Begeleide Zelfstudie nu centraal gesteld in het onderwijs. Ik denk dat je mag zeggen dat het huidige bestuur van onderwijs een belangrijk zinnig die je krijgt, dan komt er van een rationalisatie niet veel in huis. Ik weet niet of de huidige minister van Onderwijs een overgangsmiddeel is, maar veel wetgeving werk kan hij niet meer doen voor de verkiezingen. Het duurt drie à vier maanden vooraleer iets langs alle commissies en der-

maar reiken een basis aan om specialisatie te verwerven, je moet iemand leksibel maken. Als het financieringsstelsel — financiering op basis van het aantal studenten — de doelstellingen niet meer ondersteunt, moet je een globaler systeem maken.»

Veto: De bedrijven willen natuurlijk iets terugkrijgen voor hun investeringen. Is dat wel een goede relatie?

Oosterlinck: «We zien erop toe dat het interne evenwicht niet verstoord wordt. De groepen die teveel industriële projecten hebben, worden erop gewezen — het gemiddelde is vijftien procent. Dankzij mijn goede relatie met de bedrijfswereld, kan ik de industrie ertoe aanzetten om ook geld te reserveren voor fundamenteel en lange termijnonderzoek. Want de bedrijven hebben natuurlijk de neiging om op heel korte termijn te denken. Siemens en Philips bijvoorbeeld steunen wel ons fundamenteel onderzoek.»

Veto: U hebt het altijd over de industrie, worden de humane wetenschappen niet benadeeld?

Oosterlinck: «Elke fakulteit heeft zijn rol. Op de universiteit zie je er maar vier fakulteiten die naar de industrie richten, de twee ingenieursfakulteiten, rechten en TEW. Voor de andere fakulteiten is dat geen prioriteit. In vergelijking met andere universiteiten geven wij veel geld uit aan cultuurwetenschappen, de fakulteit Letteren bijvoorbeeld komt goed aan haar trekken. Er komen speciale fondsen zoals het Max Wildersfonds, en er komt een centralisering van de elektronische bibliotheek. De cultuurwetenschappen hebben een belangrijke taak als drager van de maatschappij, we willen zeker niet dat die in de verdrinking komt want het nivo van een samenleving

«Ik ben een voorstander van bruggen bouwen tussen de universiteit en bijvoorbeeld de hogescholen, dat is een moeilijke rekrutatie van talent dat we bijna hadden laten verloren gaan. Aan onze technische fakulteiten zijn bijvoorbeeld een aantal professoren die eerst de technische hogeschool doorlopen hebben. Dikwijls zie je dat mensen die hoger onderwijs van het korte tipe kiezen, bepaald zijn door hun afkomst. Democratisering betekent ook dat je niet met een toegangssysteem werkt. Op dit moment zie je evenwel dat de open universiteit vooral bezocht wordt door mensen die al een diploma hebben, en dat het tweedekansonderwijs nog altijd flopt. Dit terwijl democratisering precies zal beoordeeld worden op tweedekansonderwijs en het bruggen bouwen.»

Veto: U staat te boek als een manager, een beetje zoals premier Dehaene. Stoort dat u?

Oosterlinck: «Als het betekent dat je de zaken aanpakt, niet. Je kunt grote plannen hebben, maar als die niet uitgevoerd worden, blijf je alleen met ronkende verklaringen achter. Ik ben er een groot voorstander van dat actieplannen ook uitgevoerd worden, ook al moet er achteraf nog bijgestuurd worden. Dehaene staat bekend als een loodgieter, maar hij is veel meer dan dat natuurlijk. Zelfs leden van de oppositie geven toe dat zonder Dehaene veel van wat nu gerealiseerd is, er niet zou gekomen zijn. Maar we lijken niet helemaal op elkaar. Ik ben geen bulldozer maar ik ga ordelijk te werk.»

Benny Debruyne
Jeroen Lissens

“Ik hou mijn hart vast voor zo'n elite-universiteit”

laams minister van Onderwijs Eddy Baldewijns (SP) is het lang niet altijd eens met de recente uitspraken van rektor Oosterlinck. Een elite-universiteit ziet hij niet zitten, en ook de financiering hoeft niet losgekoppeld te worden van het aantal studenten. Dat de Sorbonne-verklaring ondertussen het plan-Dillemans overbodig maakt, vindt Baldewijns vooralsnog koffiedik kijken.

Voormalig Onderwijsminister Luc Van Den Bossche gaf ererektor Roger Dillemans de opdracht te bestuderen hoe het onderwijsaanbod in Vlaanderen kon generationaliseerd worden, uitgaand van de kwaliteit van het onderwijs. In zijn plan stelt Dillemans een vijfjaarssysteem als basisopleiding voor — twee kandidatuur- en licentiejaren, met één jaar specialisatie. Een aantal Europese landen, waaronder België, wil hun onderwijs evenwel meer op elkaar stemmen en ondertekenden daarom de Sorbonneverklaring. Maar daarin duurt een basisopleiding maar drie jaar, waarna men nog ofwel twee of vijf jaar kan verder studeren, respectievelijk voor een master- of doctoraat.

Eddy Baldewijns: «Het plan Dillemans is er in feite nog niet, de bespreking ervan is nog niet afgerond. Het is goed dat de Sorbonneverklaring er gekomen is. Het is van het allergrootste belang dat de verschillende Europese landen erover nadenken en spreken, en dat Vlaanderen daarbij van in het begin betrokken is. Het siert mijn voorganger — Luc Van Den Bossche — dat hij daar op een snelle manier heeft op ingespeeld. Is er nu een groot verschil tussen het plan Dillemans en de Sorbonneverklaring? Als die verklaring morgen al tot een hertekening van de curricula zou leiden, ja. Maar dat is niet zo, we hebben nog veel tijd. Ik wil hierbij benadrukken dat ik het heel positief vind dat er vanuit Europa veel belangstelling is voor het hoger onderwijs, want dat is toch één van de hoofdpijlers in de toekomst van de droom van het levenslange leren. We mogen de vergelijking tussen de Sorbonneverklaring en het Vlaamse universitaire veld wel niet verengen tot een structurele aanpak: het belangrijkste blijft te streven naar kwalitatief hoogstaand onderwijs.»

Vaart

Veto: In een redevoering voor de VKW (Vlaamse Kristelijke Werkgevers) heeft rektor Oosterlinck gepleit voor een universitair landschap met Amerikaanse kenmerken. Dat wil zeggen enkele topuniversiteiten voor een elite, en daarnaast een reeks instellingen waar alleen nog op een bescheiden manier aan onderzoek wordt gedaan.»

Baldewijns: «Het is allereerst belangrijk na te gaan wat er verstaan wordt onder elite. Misschien betekent het aan zoveel mogelijk jongeren een kans geven op kwalitatief hoogstaand onderwijs. Men is het dus niet zomaar eens met de inhoud van de term "elite", laat staan met de relatie tussen elite en kwaliteit. Of het onderwijslandschap op een dergelijke manier zal evolueren moet de toekomst uitwijzen, maar persoonlijk denk ik dat het zo'n vaart niet zal lopen. Bovendien moet je er ook mee rekening houden dat Vlaanderen een eigen onderwijsgeschiedenis achter de rug heeft, waarbij men er altijd is van uitgegaan aan zoveel mogelijk jongeren de kans te geven te participeren in een volwaardig onderwijsaanbod. Democratisering is nog altijd één van de belangrijkste pijlers van het onderwijsbeleid.»

Veto: Die opsplitsing tussen een elite-universiteit en de andere universiteiten, is voor een groot deel ingegeven door de vaststelling van rektor Oosterlinck dat de financiering van de universiteiten ontoereikend is.

Baldewijns: «De opdracht aan Dillemans

was het onderwijslandschap te screenen, te kijken welke de mogelijkheden zijn. Dat past ook in een poging om de beschikbare financiële middelen op een doeltreffende manier te gebruiken. Het is daarbij niet zo vanzelfsprekend dat men een kleine afdeling probeert in leven te houden. Alles zit in alles: als we spreken over kwalitatief onderwijs, dan betekent dat ook kwalitatief onderzoek. Ik hou mijn hart vast als er op één plaats zo'n elite-universiteit komt. Dat in tegenstelling met hoe wij het geheel van het onderwijslandschap ordenen. We ondervinden nu al moeilijkheden bij de albakening tussen universiteiten en hogescholen. En wie zegt dat zo'n situatie bovendien niet zal afstralen op het middelbaar onderwijs? Wij hebben een dubbele bezorgdheid. Ten eerste de kwaliteitszorg, en ten tweede het goed aanwenden van financiële middelen. Men zegt gemakkelijk dat men zoveel of zoveel geld nodig heeft, maar een minister moet eerst voor inkomsten zorgen, en elke frank is dikwijls met bloed, zweet en tranen bevochten.»

Bijdrage

Veto: Rektor Oosterlinck stelt ook voor de financiering van de universiteiten — gedeeltelijk — los te koppelen van het studentenaantal?

Baldewijns: «Het is verbazend dat zolang de studentenaantallen stijgen, men nooit laat horen dat het financieringsstelsel slecht zou zijn. Alleen als men eens een daling krijgt in de studentenaantallen, gaat men ook de financieringsmechanismen in vraag stellen. Al met al vind ik het een vrij eerlijke manier van werken. Ik kan wel akkoord gaan met de vraag naar meer middelen voor het universitair onderwijs. Ook mijn voorganger heeft die vraag met kracht onderschreven.»

«Toch is de financiering uit de tweede en derde lijn toegenomen. Vooral op het

vlak van het wetenschappelijk onderzoek, dat is op een indrukwekkende manier — met twee miljard (per jaar) — toegenomen. Dat wil niet zeggen dat je niet moet kijken of er nog andere mogelijkheden zijn. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de bedrijven. Via het het kontraktonderwijs kunnen zij een vrij belangrijke bijdrage leveren. Als een universiteit in een bepaalde richting heel sterk staat, zal men die de kontrakten op dat domein sneller binnenhalen. Maar de organisatie van het universitair onderwijs en de betoelaging is een zaak van de overheid.»

Belet

Veto: Kan die inhaalbeweging voor het wetenschappelijk onderzoek — namelijk door hen elk jaar twee miljard meer te geven — ook niet voor het onderwijs uitgevoerd worden?

Baldewijns: «Ik zie het structurele ervan niet in. Elke minister zegt dat hij voor zijn sector meer geld nodig heeft. Maar de laatste jaren zijn er serieuze inspanningen geleverd om de overheidsfinanciën gezond te houden, en dan moet je keuzes maken. Het sigr Luc Van Den Bossche dat hij altijd het allernoodzakelijkste aan het onderwijs heeft kunnen garanderen. Dit belet niet dat ik ook meer geld zou willen voor het onderwijs.»

Veto: U had het daarnet over democratisering. Wat is uw beoordeling van het studiebeurzenstelsel, voldoen de beurzen nog?

Baldewijns: «Dit is een materie die mij heel nauw aan het hart ligt. Vanaf 1977 hou ik mij daar al in het Parlement mee bezig. In de recente geschiedenis van de studiebeurzen zijn twee fassetten belangrijk. Ten eerste het mechanisme zelf: wie maakt er aanspraak op een studiebeurs en wanneer wordt die uitbetaald? Het kwaad der kwaaden is lang geweest dat je wel weet dat je een studiebeurs zal krijgen, maar dat

die pas tegen het einde van het jaar wordt uitbetaald terwijl de grootste studiekosten in het begin gemaakt worden. Ook hier heeft mijn voorganger merkwaardige inspanningen geleverd om dit te verbeteren, en meer duidelijkheid te scheppen. Een tweede fasset is de hoogte van het bedrag: moet het hoger zijn, en waar gaat men het meeste middelen aan toevertrouwen? Als we meer geld voor studiebeurzen vragen, dan is er een degelijke onderbouw nodig, dat wil zeggen dat we gewapend moeten zijn met degelijke argumenten. Daarom is nu ook een onderzoek bezig naar de studiekosten.»

Veto: Een aantal problemen in het universitair onderwijs, wordt gelegd bij het sekondair onderwijs. Hoe ziet u de relatie tussen die twee?

Baldewijns: «Je moet dat van weerskanten bekijken. Vanuit het standpunt van het hoger onderwijs moet je nagaan hoe je de studenten die uit het sekondair komen, zo goed mogelijk kunt opvangen. Bij het sekondair onderwijs moeten de jongeren de keuze hebben zich te richten op verder onderwijs. Daarbij is het heel belangrijk het sekondair onderwijs niet te verstikken in een enig gerichtheid op hoger onderwijs.»

Tempo

Veto: Ziet u het onderwijs evolueren naar een semestersysteem met studiepunten?

Baldewijns: «Als we verder gaan met het plan Dillemans — het aanbod rationaliseren, verfijnen, en bijvoorbeeld een opleiding spreiden over twee of meer vestigingsplaatsen — dan stelt zich de vraag of een jaarstelsel kan worden aangehouden. In het volwassenonderwijs is men daar al verder mee gevorderd. Niets belt ons die denkoefening door te trekken, en te zeggen: dit zijn de leerstofeenheden die je moet kunnen verwerven om een diploma te halen, waarbij die eenheden moeten kunnen opgeteld worden. Er moet ook rekening gehouden worden met de individuele mogelijkheden van elke student — tempo bijvoorbeeld. Verwacht wel geen grote kast met vele schuifjes, waarvan je om het even welk schuifje kunt uittrekken. Er moeten nog een hele reeks dingen worden uitgeklaard, en nagegaan worden wat de consequenties zijn. Ik verwacht het nog niet voor morgen.»

Veto: Zou u daar in een volgende legislatuur willen aan meewerken?

Baldewijns (lachend): «Dat hangt in eerste instantie van u af. Dit domein boeit mij uitermate, ik heb vroeger wel eens gedroomd om dit te mogen doen, en nu val ik er toevallig in. Ondanks dat een hooggeplaatste persoon mij eens gezegd heeft dat iemand nooit minister wordt in de materie die hij goed kent.»

Veto: Met de akties rond kampusasiel, wordt de maatschappelijke rol van de universiteiten beklemd. Wat vindt u van die maatschappelijke functie?

Baldewijns: «Het verheugt mij bijzonder dat de universiteitstudenten en de academische wereld — maar ik vernoem eerst de studenten — zich bezig houden met sociale problemen. Die vaststelling is verheugend omdat een wetenschappelijk korps dikwijls vooruit denkt op de anderen, een pioniersfunctie vervult. Als de universiteiten dit doen om humanitaire redenen en hun handelen kadert in een algemeen concept, zonder dat daar een afwending van midde-len mee gepaard gaat, kan ik moeilijk een vermanende vinger opsteken. Men moet in — bijvoorbeeld het sekondair onderwijs — natuurlijk niet aan botte politiek doen, waarbij men zegt dat iets goed of fout is. Aan de andere kant mogen studenten ook niet wereldvreemd opgevoed worden. Ik vind het bijvoorbeeld goed als in het sekondair iemand komt spreken en jongeren confronteert met zijn ervaringen in werkloosheid of drugsverslaving.»

Benny Debruyne

“En ik zeg u dat ge uit mijne lift vliegt.”

(foto Johan Wijnants)

VETO

Jaargang 7 nummer 7. V.u. Paul Heydens. Van Evenstr. 2 D 3000 Leuven

ALGEMENE STUDENTENRAAD

Een hinkelspel

met tekstfragmenten en sitaten, doorheen oude Veto's, vijftientig jaargangen lang. Chronologisch, van *die goeie ouwe tijd* tot een jaar voor de apokalyps.

Tijdens haar eerste jaargang, in 1974 had Veto nog een brede basis: "Het is onbegonnen werk de schadebalans nu al op te maken, maar het is zeker dat de **schorseneren**, prei, witloof, spinazie, bloemkool, sla, erwten, bonen, suikerbieten, aardappelen en de graangewassen allemaal onder de weersomstandigheden hebben geleden, met alle gevolgen vandien."

De vierde jaargang had reeds een 'buitenbaan', die luisterde naar de naam 'De factis hominibusque': "Als het domme universitaire volkje vorig jaar bij de rektorverkiezingen rekening had gehouden met de persoonlijke verzuchtingen van rektor P. De Somer, en hem *niet* had verkozen, dan hobbelde onze **primus** nu langs 's werelds primitiefste weggetjes, loeferde hij in de meest **primitieve** hotelletjes om eens contact te hebben met gewone mensen; de omgang met de hogere kringen begint onze rektor wat dwars te zitten. U mag gerust zijn Piet, de volgende verkiezingen stemmen we zeker niet op u. Belooft!"

Sinds 1977 wordt er veilig gefietst: "De flikken van Leuven knijpen al wel eens een oogje toe als fietsers onregelmatig over de openbare Leuvense wegen rijden. Maar Chabert, die blijkbaar oog heeft voor de middenstand, heeft verordend dat per 1 januari 1978 ALLE (oude en nieuwe, wrakken en koers-jvelo's uitgerust moeten zijn met **reflektoren** op de pedalen en op de stuurstang. Kortom, per 1 januari worden ook de Leuvense openbare wegen bevolkt met vuurtorens op twee wielen. Mijnheer de minister, mogen we al die reflectoren achterwege laten en onze fietsen helemaal schilderen met fluorescerende verf?"

Een uittaling in jaargang vijf door toenmalige Alma-direkteur Gust Mangelshots: «Mijn kinderen eten niet in de Alma en die worden ook wel eens ziek.»

Postmodernisme

Ook in de jaren tachtig bericht Veto reeds naastig over unief en studententertegenwoordiging: "Tussen de boterham met perensiroop en die met **sjokko**, een poging tot verslag van de Raad Voor Studentenvoorzieningen. Onder toezicht van een vrolijk (o, ironie) zonnetje ging de RVS door in de Dienst Studentenvoorzieningen in de Bogaardenstraat (dit alleen maar om de oplettende lezer aan te tonen dat we niet in de luxe-fauteuils van 't rektorat mochten zitten, en da's een groot verschil). De RVS startte waarschijnlijk op tijd en waarschijnlijk met een interessant onderwerp. Waarschijnlijk was de gedachtenwisseling vruchtbaar en de sfeer positief. Waarschijnlijk, want ik heb 't niet mogen meemaken omdat ik te laat was."

Jaargang tien eindigt met een bloknummer waarin een gesprek met Alan Ginsberg, in de jaren vijftig voorman van de Beat-generation: «Reagan has got a bird brain.»

In 1985, tijdens jaargang twaalf, krijgt Umberto Eco een eredoctoraat aan de KU Leuven. Veto ontmoet Eco op de trein, en heeft daarmee een primeur. «Tijdens deze treinreis heb ik me ontspannen. Ik heb stripverhalen gelezen.» **Snoopy?** «Nee, vulgairder. Pulp. Snoopy is te gekultiveerd.»

Veto werpt zich op als verdediger van het postmodernisme, goed voor een hele reeks in 1986. "Er wordt nogal wat **afgeleuterd** rond deze term. Precies dit misbruik is voor Veto een afdoende reden om aan het fenomeen wat aandacht te besteden, temeer omdat het postmodernisme helemaal geen modegril is. Misschien kan het nog het best omschreven worden als een gezwel: voor sommigen goedaardig, voor anderen kwaadaardig."

1987, Veto zal binnenkort concurrentie krijgen: "Piloteren is in. De hele universitaire wereld maakt de laatste tijd blijkbaar niets anders dan "pilootnummers" van "sensationele nieuwe universiteitsbladen". ... De Akademische overheid staat immers op het punt om zelf een 'studentenkrant' uit te geven: een *KU Leuven Campuskrant*... Het verslag van de bewuste vergadering meldt dat het uiteindelijke doel is: het *specifiek imago* van de KU Leuven uitdragen, een imago dat omschreven wordt met termen als "kwaliteitslabel", "elitair" en "aandacht voor de mens: **de K**".

In het eerste nummer van het academiemaandblad worden traditiegetrouw de gedelingen van Loko voorgesteld: "De allereerste keer dat je de naam Kringraad hoort vermoen, denk je misschien aan één of andere Kajottersklub. Beelden van kampvuren en ronde tafels trekken dan aan je voorbij. Je kan het je zo voorstellen: in een sirkelvormige opstelling een vergadering van wijzen wier enige taak bestaat uit het ontrafelen en weer aan elkaar brieven van wereldproblemen. Of je associeert de naam met het bestuur van één of andere schuttersvereniging in Neeroeteren, of een **volksdangroep** uit Lembeek. Maar je zou beter moeten weten."

Nikol Wellens, vrijgestelde en zakelijk leider van het Stuc in gesprek met Veto: "Toch komt het Stuc-publiek bijna altijd naar voor als een stukje artistieke *incrowd*? «Zulke reacties verbazen me keer op keer. Ik vind het gewoon een absurd idee. Ik geloof niet dat er binnen het Stuc een kode bestaat die voorschrijft hoe iedereen zich moet kleden en gedragen.» En die hoornen brillen dan? Die **koffie-verkeerd** die jullie allemaal drinken?"

Hugo Claus in 1988: «Wie mijn boek slecht vindt is een **debiel**. Wie het goed vindt een prins van de intelligentie en de goede smaak.» In jaargang 17 krijgt de man weerwerk van schrijver Paul Claes: «Gelukkig kan hij af en toe wat geld bijverdienen door makelaar in huizen te spelen, of dankzij wat amateurgezelschappen die iets van hem opvoeren.»

Zoekertje anno 1988: "Help! Ik wil op New Beat leren dansen. Wie kan mij helpen? In ruil voor IBM-software."

Rektor Roger Dillemans over Veto naar aanleiding van het vijftienjarig bestaan in 1989 — reeds vijftien jaar horzel in de pels: «Ik ben ook de enige rektor die zo'n handicap heeft als Veto.»

Herwig van Hove ventileert zijn visie op de eetcultuur: «Alleen eten is iets voor **schizoïde honden** die uit hun etensbakje vreten. Het is als een soort masturbatoire reflex.»

Dichter Dirk Van Bastelaere: «De visie van Brems op poëzie is verouderd en kleinburgerlijk, net zoals die van De Coninck, met zijn 'troost van het pessimisme', voor wie poëzie een nutsfunctie heeft.»

"VRG's debat over actuele problemen in het voetbal was meteen een schot in de

winkelhaak. Niet in het minst door de deelname van Vlaanderen meest geduchte hooligan, Louis Tobback, in het milieu beter gekend als De Links-Back."

Jaargang 18 nummer 15, 20 januari 1992, uit de rekken genomen door rektor Dillemans, wegens volgend eksploot op de voorpagina dat de kneuterige moraal van de toenmalige rektor te boven ging: "We moesten van haar houden, vroeger. Reeds als zevenjarige dreumessen werden we gedwongen om deze kwasi-goddelijke vrouw te bewonderen, te aambidden en haast fysiek lief te hebben — we gaven kusjes op haar foto, bij ons in de lagere school. Gillend werd ik 's nachts wakker, tijdens de zoveelste verwarrende droom over mijn Oosterse prinses en slaapdronken hobbelde zij, de **Maagd uit Calcutta**, op een melaatse olifant door mijn donkere kamer. Ah, Moeder Theresa, Wat Waart Gij Schoon!"

Mysterie

Vooral vuurblauwe sari sprak mij aan. Een licht windvlaagje was genoeg en — hups! — terwijl de leprozen wanhopig grabbelden naar hun wespattende endjes vinger en neus, fladderde uit half-door-schijnend hemdje opwindend omhoog en verraadde een stukje ongeschonden enkel. En zie, mirakel! Blinden zagen het licht door hun etterende ogen, lammen sleepten zich wanhopig voort (oh wee, hun geslacht al schurend in het zand), en alle lonkten naar uw Reine Vlees, en stamelden — letterlijk — door één mond: "God..."

Miljaar, borsten heeft ze niet, maar benen! Benen...? Want dat had de Voorzienigheid haar gegeven, en daarom kust Johannes-Paulus met een higerige overgave mijn Moeder Theresa's voeten, terwijl de zondige wellust van zijn Pools-paape tong druipet: ze heeft olijfbruine, vollere, zachtere en — ook Theresa is maar mens — harigere benen die welke destijds Eva om Adam's lenden welfde. En daarom — en hiermee verkondigen wij een van de Zeven

Mysterie — gaan alle Indische bedelaars plat voor haar:

Om een beetje onder haar sari en zo naar 'steeds meer been' te kunnen kijken. En Theresa? Theresa getuigde dapper en eenzaam van haar geloof door onverzettelijk dit Kruis te blijven dragen, in de broeierige steegjes van Calcutta. Zij weet dat God dit alles weet (wat wil je, Hij heeft haar trouwens geschapen) en dat Hij daarom haar ooit tot zich zal nemen — gelijk heeft-ie, de Oude Snoeper. Misschien leest u het volgende week in Veto. "Het heeft niet mogen zijn."

Eind 1993, bij de opening van de Silo, momenteel een hippe dancing: "Als we de tekst mogen geloven wordt het een vrij luksueuze bedgingen: een kafee, een restaurant en een diskoteek helemaal ingericht met de laatste stuifjes uit de designwereld, onder andere van Philippe Starck. Er wordt dus vooral veel aandacht geschonken aan het interieur, de stijl, de kleding van de obers, de lukse-bierep, en, zo schrijft men, "house en techno zijn-totaal taboe". Silo noemt zich zelfs een anti-diskoteek. Luksediskoteek lijkt echter een meer aangewezen term."

Jaargang 20, interview met Professor Geerts over zijn verworpen spellingvoorstel — de spelling die Veto vandaag hanteert: «Het kan mij in feite geen barst schelen wat voor spelling er nu komt. Ik kan toch niet spellen. Want vóór 1945 hebben mijn leraars de oude spelling geleerd met bui-gings-n en twee o's. Toen ik ging studeren kwam de spelling eraan zoals ze er nu nog uitziet. En de laatste tien jaar heb ik me met spellingen allerhande beziggehouden, zodat ik nu elk woord moet opzoeken als ik het korrekt wil schrijven. En belazerd word je toch. De ene keer wat minder, de andere keer wat meer. Maar belazerd word je. Maar dat wist ik al.»

1995, toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte: «Ik denk niet dat in het Agusta-dossier iemand onder invloed van geld beslist heeft.»

Meer naakt in Veto!

VETO

HET BLAD VAN DE ALGEMENE
STUDENTENRAAD VAN LEUVEN

VEERTIENDAAGS TIJDSCHRIFT

V.U., a. de wit
E. VAN EVENSTRAAT 2D
3000 LEUVEN

JAARGANG 6 · NR. 14
30 APRIL 1980

REDAKTIE & ADMINISTRATIE

'T STUC - E. VAN EVENSTRAAT 2D
3000 LEUVEN
TEL. 016/22.44.38

Vers uit de mottenballen: Veto's eerste hoofdredakteur

"Zeg maar dat ik dat zo gezegd heb"

Eioei, ik word oud", dat is de reactie van Veto's eerste hoofdredakteur wanneer hij telefonisch de vijftienvingstige verjaardag van het blad waarop hij niet geabonneerd is, verneemt. Hij neemt er evenwel graag een halve dag voor vrij, hij heeft er toch nog negen staan. Toch kan Kris Van Boechout op de dag van het interview alleen groen lachen met een ronddansende opmerking over zijn grijzende haren. Hij neemt een Veto vast, leest erin, lacht, en zegt dat dat 'forseren' op de voorpagina hem wel bevalt.

Van Boechout: «Voor Veto had je een studentenblad dat 'Omtrent' heette, en dat heel intellectueel georiënteerd was: veel cultuur, literatuur ook, totaal niet aktiegericht. Aktualiteit kwam er op de tweede plaats. Probleem was dat de studentenbeweging wel aktiegericht was op dat moment. Toen Veto geboren werd, waren het niet langer de kleine, politiek georganiseerde groepjes die akties voerden. De positieve wetenschappen deden ineens mee, en er ontstond een grote beweging die door de kringen gedragen werd. Het is ook in die

periode dat de Algemene Studentenraad ASR (voorloper van de huidige Loko, Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie, nvdr.) ontstaat is. Dat draaide goed: we hielden zo ooit een staking van zeven weken, waarbij alle lessen aan de universiteit door de studenten geboycot werden.»

«Veto was toen een aktieblad, totaal verschillend van wat het vandaag is. Het was slecht geschreven, de lay-out was slecht, dat waren de Middeleeuwen. In de kelder van Kultuurraad — die toen in de Heilige Geesstraat zaten — gebeurde het dan; boven de lichtbak, met het stanleymes in de aanslag en tot vijf uur 's ochtends. Op late uren waren er dan effectief pagina's die scheef geplakt waren omdat we teveel gedronken hadden. Zelf ben ik ermee begonnen als voorzitter van ASR.

Veto: De naam 'Veto' wordt door sommigen wel eens ongeschikt bevonden voor een studentenblad.

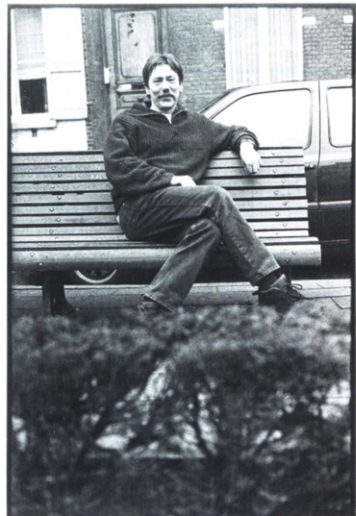
Van Boechout: «Juist omdat die naam in het begin zo slecht onthaald werd, dachten we: 'we zitten goed'. De naam Veto is het bewijs dat studenten — als ze willen — aan de universiteit iets kunnen tegenhouden. Veto wordt weinig gebruikt, maar is er altijd. Bovendien is het voor een stuk mijn titel, en vind ik het daarom ook schitterend dat dat nog altijd bestaat, ja. Natuurlijk is

Veto geëvolueerd. De studentenbeweging was toen een drijvende kracht, een voorhoede. De laatste jaren kan je dat niet meer zeggen. Ik denk zelfs dat de scholieren als maatschappelijke beweging dat aktiegerichter zwaartepunt naar zich toe hebben getrokken. Je zag dat mooi bij het spaghetti-arrest; de speerpunten zijn jonger geworden, er is meer direkte aktie en minder politiek. Maar een studentenblad mag op zijn minst altijd wel een beetje afwijkend zijn, ook met het oog op marketing. Veto durfde wel tegen de haren in te strijken, ik heb zelfs de indruk dat er de laatste tijd terug meer standpunten ingenomen worden.»

Veto: Wie de Veto-archieven doorpluist, merkt stevast op dat het er altijd wel een mannenclub is geweest.

Van Boechout: «In het begin waren dat allemaal venten, Veto was een echt mannenclubje. Neenee, bovendien was er geen echte redaktie op dat moment, het was pompen of verzuipen. Ik zie nog steeds het beeld voor me van die twee mensen in de Kultuurraadkelder die de eerste Veto's aan het plakken waren.»

«Veto is nooit een grijze muis geweest die makkelijk in de val trapt omdat ze overvoed was. Schrijf maar dat ik dat

"Ik heb daar nooit een fotograaf geweten, ik denk dat wij onze foto's pikten" (foto Ivan Put)

gezegd heb en dat ik zeg dat dat goed is. Want zolang ze zeggen is't niet een beetje 'te', dan denk ik dat het goed is. Als je een nieuwe naam zoekt, kan je eens overwegen om het 'Veel Te' te noemen. Toch raar dat dat nog bestaat, eigenlijk.»

Jeroen Lissens

Mottenballen deel twee: Didier Wynants

"Het zijn vier letters"

Der jaardagen zijn bij Veto al op veel manieren gevierd. Het opmerkelijkste statement gebeurde wel toen Veto tien werd, en de voltallige redaktie het — na meningsverschillen met de studentenbeweging — voor bekeken hield. Een persoonswissel drong zich op, en Veto begon van op de grond opnieuw. Hip als de jaren tachtig vandaag zijn, trok Veto naar Gent voor een gesprek met de eerste hoofdredakteur van de toenmalige nieuwe lichter.

Didier Wynants: «Veto was in de late jaren zeventig vooral een creatief blad, los van sfeer en artistiek-mindend, maar zonder taak in de studentenbeweging. En dat zorgde voor conflicten, die het ontslag van de voltallige redaktie tot gevolg hadden. Toen ik hoofdredakteur werd, moesten we beginnen met een opbouw van nul. Toen waren het vooral mensen van Kringraad en Sociale Raad die dat deden. Maar Veto werd dus eigenlijk door anderen gemaakt, al werden ze vaak niet eens in de kolofon vermeld. Zelf ben ik er begonnen als fotograaf, en er binnengestapt zoals iedereen. Jammer natuurlijk van die openlijke crisis, je kon duidelijk aan het blad merken dat er iets schortte. Veto had toen zeer veel mensen nodig, nieuwe krachten die er dan ook gekomen zijn. Jozef Van Gelder en Eddy Daniels bijvoorbeeld, die toen een interview met Umberto Eco wisten te regelen. "De Naam van de Roos" was toen net uit, en Veto was de enige krant die Eco wist te

strikken, op de trein tussen Luik en Leuven. Eigenlijk was het een soort mentaliteit. Veto baadde aan het begin van de jaren tachtig nog in de sfeer van de seventies. In de "koele" jaren tachtig, zoals die dan later bestempeld zijn, werd Veto meer zakelijk minder idealistisch ook.»

Veto: In de jaren tachtig dokten ook voor het eerst andere grote studentenbladen op.

Wynants: «Dat niet alleen, ook binnen de studentenbeweging was er een afscheuring. Enkele kringen gingen niet akkoord met de politiek van de toenmalige studentenkoepel en begonnen de KringUnie Leuven (KrUL), met een eigen blad, dat Faze heette, in jaargang twaalf was dat. Ondermeer Ekonomika scheurde zich af, maar het was opvallend om te zien hoe er juist toen meer economisten de Vetodeur platliepen, die toen vooral de vaste stek was van pol en sokkers en historici. Zelf ben ik burgerlijk ingenieur, ik was toen de derde hoofdredakteur op rij die die richting studeerde. Onze grootste uitdaging bestond erin om — zelfs binnen de mentaliteit van de jaren tachtig en met de hete adem van de concurrentie in onze rug — een kritisch blad te schrijven en inhoudelijk goed te blijven. Uiteindelijk is er dan een verzoening gekomen binnen de studentenbeweging, en is Loko ontstaan. Ook werd al snel duidelijk dat het nivo van Faze niet kon tippen aan dat van Veto, het werd dan ook snel opgedoekt. En er kwam de Campuskrant natuurlijk, een poging van rektor Dillemans om Veto de pas af te snijden. En blijkbaar heeft hij Veto toch niet kunnen nekken. Er was inderdaad wel een materialisering van de maatschappij, maar

die heeft uit de studentenbeweging niet alle kritische zin gedrainceerd. Een journalistiek produkt als Veto blijft dus waardevol, want het heeft inhoud, ook al zijn mensen het daar misschien niet mee eens. Veto blijft toch nog altijd een discussiepartner, en dat is een prestatie.»

«Toch waren het ook op andere vlakken moeilijke jaren, met alle intriges van dien. Er is toen ooit een affichecampagne gekomen van het KVHV. Op de Leuvense aanplakborden stond toen te lezen: "Wanneer glasnost in Veto?", met een portret van Gorbatsjov erbij.»

Glasnost

Veto: Was dat ook de mening die bij de studenten gangbaar was?

Wynants: «Ik denk niet dat de studenten er toen zo over dachten als die affiches deden uitschijnen. We hebben dan inderdaad een kater gemaakt over de Glasnost, met een affichecampagne: "Deze week: Glasnost in Veto!" (lacht). In de praktijk was het altijd zo dat de Vetoreaktie was samengesteld uit een groep politiek daklozen, die kritisch tegen de wereld wilden aankijken. Wie kritisch wil gelijkstellen met links, doet maar. Voor de ene ben je dan te links, en voor de andere ben je nooit links genoeg.»

Veto: Toch zie je naast die inhoudelijke evolutie dat de Veto's van die jaren er ook anders uitzien.

Wynants: «Er werd inderdaad meer toegezien op de korrektheid van de informatie. Het onderscheid werd toen ook duidelijk gemaakt tussen informatie en duiding, een traditie die toen bij Veto niet zo sterk bestond. Het is ook in die periode dat de verschijningsdag is verplaatst van donderdag naar maandag, het begin van de rooibouw op het leven van de medewerkers. Veto werd toen minder creatief, maar meer journalistiek. Dat die veranderingen bij meerderheid beslist werden betekent dat die tijd

er rijp voor was: voor een blad met de opdracht van Veto was dat een groot winstpunt. Ook de lay-out van Veto werd professioneler.»

Veto: Hoe zat het toen met de inhoudelijke vrijheid van Veto?

Wynants: «Ooit zijn we eens op het matje groepen bij rektor Dillemans. Daarbij moest iedereen in de pas lopen. Dillemans was heel anders dan zijn voorganger De Somer. Die liet studenten studenten zijn, en redeneerde dat studenten op hun twintigste wel kritisch moesten zijn, dat er anders iets mis was. Dillemans kon heel moeilijk om met kritiek, en dus ook met de voorpagina waarop een foto van een vrouw stond die haar rok omhoog trok. De ondertitel was: "de hemel heeft twee openingen." Ook toen studenten het rektorat bezetten, reageerde hij furieus en liet ze er met de matrak uitknuppelen. De Somer zou met die studenten een glas whisky gedronken hebben, en op die manier veel meer bereikt hebben. Ook met smaad aan de paus en moeder Teresa hebben we problemen gehad.»

Veto: Het enige wat bij Veto al vijftienvingstige jaar bestaat, lijkt wel de naam te zijn.

Wynants: «Het zijn vier letters, hé. Bovendien valt het wel mee met die negatieve associaties. Neem nu de krant "Vooruit", twintig jaar geleden herdoopt tot "De Morgen". Dat was de Gentse arbeidersbeweging, en nu is de Vooruit een konsertzaal en niemand neemt daar aanstoet aan. Noem een kafee in Leuven "De Student", en je zal zien dat daar geen student te bespeuren zal zijn. Een naam moet alles behalve gekozen worden in functie van het hic et nunc. Zelf ben ik er nu elf jaar weg, en ik heb nog altijd meer persoonlijke kontakten met andere Veto'ers dan met studiegenoten. En elke week lag hij daar, we noemden dat het wekelijkse wereldwonder.»

Jeroen Lissens

“Alle generaties bestuiven elkaar”

The Toneelfabriek — het theaterfestival met workshops en debatten van Toneelgroep Amsterdam (zie *Veto* 17, 25 januari) — doet deze week Leuven aan. Toneelgroep Amsterdam betekent grote regisseurs als Gerardjan Rijnders, Titus Muizelaar en Gijs De Lange, of klasse-acteurs als Lineke Rijxman of Pierre Bokma. Maar hoe is het om als jonge acteurs — zoals Janni Goslinga en Casper Gimbrère — in dat nest verzeild te geraken?

Janni Goslinga: «Toen Titus (Muizelaar, mede-artiestiek leider van TGA, nvdr) vroeg om bij Toneelgroep Amsterdam te komen, was dat in het kader van De Toneelfabriek. Precies daarom werd de angst dat ik zou verzuipen en dat ik mijn eigen ideeën niet zou kunnen realiseren een stuk minder erg. Ik wist meteen dat ik bij Toneelgroep Amsterdam mijn eigen ding zou kunnen doen. ‘De meisjeskamer’, een stuk van Geertrui Daem dat ik samen met Malou (Gorter, nvdr) in de Toneelfabriek breng, hebben we tussendoor gemaakt. Bij het stuk ‘Hades’, waar iedereen in meespeelt, moesten wij pas later aanwezig zijn op de repetities. Zo zijn we begonnen met ‘De meisjeskamer’. Precies doordat er een Toneelfabriek is, kan je je ook met je eigen projecten bezighouden.»

“Liefhebber is een knaller.”

dat het om mensen gaat die je goedgezind zijn, terwijl dat bij een subsidie-aanvraag nog niet vanzelfsprekend is.»

«Voor mij ligt alles trouwens nog een beetje anders omdat ik ook mijn eigen groepje ‘Tevengebroed’ heb. Toen ze ons vroegen bij Toneelgroep Amsterdam te komen hebben we gevraagd dat groepje te behouden om nu en dan samen een voorstelling te maken. Dat heeft onder andere in ‘Bierkaai’ geresulteerd, wat dan een koproduktie was en waarbij we alle faciliteiten van Toneelgroep Amsterdam mochten gebruiken zonder dat we ons ergens mee bemoeid hebben. Hier wordt echt wel de nodige vrijheid gegeven.»

Veto: Jullie werden op de Toneelschool gevraagd bij Toneelgroep Amsterdam te komen spelen. Is dat een soort van uitverkoren zijn?

Goslinga: «Ik voel me wel uitverkoren dat ik hier mag spelen en me hier mag ontwikkelen. Het is ook zo’n leuk gezelschap omdat je ook de oudere garde hebt — Joop Admiraal, Sigrid Koetsje. Alle generaties zitten samen en kunnen elkaar bestuiven en dat is interessant.»

Kompositie

Veto: Hoe groot is jullie autonomie als jonge acteur wanneer je een produktie maakt met bijvoorbeeld Gerardjan Rijnders of Titus Muizelaar?

Goslinga: «Zowel Titus als Gerardjan als Gijs De Lange zijn toevallig — of net helemaal niet toevallig — regisseurs die heel veel autonomie aan de acteurs overlaten. Zij kiezen het stuk en zij verdelen de rollen, maar bij het repeteren geven ze alle drie

heel veel vrijheid aan acteurs.»

Gimbrère: «Toch werken ze allemaal anders. Gerardjan en Titus zijn ook heel verschillende mensen. Titus regisseert veel meer vanuit het akteren. Hij staat heel graag zelf op het toneel en werkt ook vanuit dat perspectief. Gerardjan gaat, zeker met de stukken die hij zelf schrijft — en in mindere mate voor de stukken van een ander — veeleer konseptueel te werk. Hij maakt totaal ander theater dan Titus; de kostumering, het licht, de tekst, gaan een soort totaalcompositie vormen, waardoor je als acteur eigenlijk heel lang geen idee hebt van wat het totaalbeeld is, omdat je precies deel uitmaakt van de totale kompositie. Wanneer je interviews met acteurs leest over die voorstellingen, merk je heel goed dat zij het gevoel hebben dat ze zich in het ongewisse storten en varen op het vertrouwen in de regisseur; je vertrouwt dat de regisseur iets voor ogen heeft en iets zal scheppen en je hoopt er tijdens de repetities steeds meer achter te komen wat je aan het doen bent. Dat is een volledig andere manier van werken dan met Titus die meestal een toneelstuk heeft, waarvan iedereen weet waar het over gaat. Het verschil is wel dat Titus bijna alleen maar stukken van bestaande schrijvers neerzet, terwijl Gerardjan Rijnders in grote mate zijn eigen stukken creëert en vaak veel meer op zoek is naar abstrakties enzo. Je weet nooit waar je precies heengaat.»

«We zijn nu met ‘Oom Wanja’ bezig met Titus Muizelaar. Dat is nu natuurlijk een klassieke, bestaande tekst. Maar de teksten van Gerardjan zijn vaak heel abstrakt, omdat ze bijvoorbeeld uit kranten of van de televisie komen. Het is heel boeiend om, terwijl je er mee aan het werken bent, erachter te komen wat hij nu precies wil vertellen.»

Veto: Je stapt echt mee in een konsept van iemand anders die een stuk meer ervaring heeft. Ontstaan er op die manier nooit conflicten of — in jullie geval — generatieconflicten?

Goslinga: «De tijd waarin je opgegroeid bent, bepaalt je visie. Soms zeggen de anderen: “Ken jij die acteur dan niet. Ah nee, dat heb jij natuurlijk niet meegemaakt.” Dat bepaalt wel je smaak en je ideeën, maar het feit of je wel of niet affiniteiten hebt met het werk van iemand anders heeft niets met leeftijd te maken.»

Katrien Darras
Steven Vandervelden

Veto: Toch funktioneer je binnen Toneelgroep Amsterdam. Ga je dan niet automatisch binnen een bepaald kader denken of ben je bij het maken van ‘De Meisjeskamer’ echt even vrij geweest als wanneer je het stuk bij je eigen kleine gezelschap had gekreëerd?

Goslinga: «Ja, Titus was meteen entoesiast over ‘De meisjeskamer’. Maar ik kan me wel voorstellen dat je op een redactievergadering of op artistiek overleg aankomt met een plan en dat zij zeggen: “Ik vind het verschrikkelijk”. Dat is tot nu toe nog niet gebeurd. Ik heb wel al meegemaakt dat iemand een idee had en niet genoeg mensen vond om mee te werken. Maar als je genoeg mensen warm krijgt, dan zullen Titus en Gerardjan niet snel zeggen dat je het niet mag produceren. Ik kan me wel voorstellen dat je iets maakt en je krijgt zoveel commentaar van de anderen dat Titus of Gerardjan zeggen dat je dat onder de vlag van Toneelgroep Amsterdam niet mag doen. Het zou in theorie kunnen, maar dat heb ik nog nooit meegemaakt. Als je plan sterk genoeg is om mensen te overtuigen om mee te doen, krijg je volledig carte blanche. Dan wordt het inderdaad een typische voorstelling van Toneelgroep Amsterdam omdat je het met deze mensen maakt en dan past het op de één of andere manier wel binnen een kader.»

Casper Gimbrère: «Bovendien vind ik dat je ook binnen een klein groepje geen totale vrijheid hebt. Je bent er afhankelijk van commissies en subsidies die voor het ene project wel en voor het andere geen geld overhebben. Dat is in feite een beetje hetzelfde principe.»

Goslinga: «Ja, op die manier vragen wij — theoretisch dan — subsidies aan binnen ons eigen gezelschap.»

Gimbrère: «Het voordeel is hier zelfs nog

Kultuurraad organiseert stripproject

Van zondag 7 tot en met woensdag 10 februari zal Leuven het bescheiden mekka van de stripverhaalkunst vormen. Dan vindt immers in het Arenberginstituut ‘Gestript’ plaats. Kultuurraad, de organisator van dit evenement rond de negende kunst, biedt hiermee een programma dat zowel de doorgewinterde ballonlezer als de geïnteresseerde leek kan bekoren. Het bezoek van enkele Zuid-Afrikaanse striptekenaars vormt het hoogtepunt van deze driedaagse. Het thema is de relatie tussen stad en natuur.

Dit thema heeft veel te maken met het werk van tekenaar Frank, aan wie een tentoonstelling gewijd is. In zijn werk is de natuur een konstante — hij tekent veel beestjes. De man verdiende reeds ruim zijn sporen met Ragebol en recent nog met het tweede album in de reeks ‘Zoo’. Frank is erg bekend om zijn spektakulaire kleurenwerk. De ervaring van schetsen en illustraties van de man is een heuse gebeurtenis.

Het tweede luik van het tentoonstellingstrio haalt een aantal jonge striphonden voor het voetlicht. Deze werden gevraagd iets te maken rond de relatie stad en natuur. De eksploten van ondermeer Bart Schoofs, Foob, Berend Vonk en Vlerk zijn te bezichtigen in het Arenberginstituut. Bij deze tentoonstelling zal ook een catalogus worden uitgegeven met deze originele kunstwerkjes. Elke bezoeker krijgt een exemplaar van dit meesterwerk mee naar huis.

Het meest unieke deel van ‘Gestript’ draait rond Bitterkomix. Dit is een tijdschrift met stripverhalen van Zuid-Afrikaanse auteurs Joe Dog en Conrad Botes. Deze expositie is uniek voor Europa, de beide auteurs zullen Leuven bovendien met een bezoek vereren. Naast het deel met tentoonstellingen kan de bezoeker ook ‘s avonds in het Arenberginstituut terecht voor zijn portie strips.

Op zondag verzorgen de jongens van stripmagazine Beeldstorm een aantal strippante performances. Maandagavond is Ooggetuigenavond: Tonio van Vugt, hoofdredakteur van het illustere striptijdschrift Zone 5300, komt vertellen over zijn favoriete stripverhalen. De dag daarna maken de heren van Bitterkomix Leuven onveilig in een interactief interview afgenomen door Gert Meesters. Woensdagavond komen een aantal van de meewerkende *small press* tekenaars signeren.

De rest van de nacht zal het Arenberginstituut ondergedompeld worden in een smeltkroes van muziekstijlen, u geserveerd door het in Leuven wereldvermaarde dj-kollektief Riot Squad.

(karo)

Voor het volledige programma, zie agenda. Zondag 7 februari om 18.00 u openen de tentoonstellingen in het Arenberginstituut (Zuilenzaal 2 en het oude Chemielokaal), Naamsstraat. 96 in Leuven.

WE HEBBEN HET VOOR U.

Jongeren ... we moeten toegeven: we kunnen ze niet altijd volgen. Ze gaan hun eigen weg, ze doen hun eigen ding en ze spreken zelfs hun eigen taal. Als ze ergens voor gaan, dan willen ze van geen wijken weten. Omdat ze denken dat ze altijd gelijk hebben.

En dat is hun goed recht. Want het zijn hún plannen, idealen en dromen. Misschien kunnen wij bij KBC Bank & Verzekering de jongeren daarin helpen. Wie weet, misschien merken we dan dat we mekaar zelfs heel goed verstaan. We zijn nu eenmaal ook jong geweest.

<http://www.kbc.be>

KBC BANK & VERZEKERING VERENIGT DE KREDIETBANK, ABB-VERZEKERINGEN EN CERA BANK.

zoekertjes

√ Eros R. zoekt Tina T. om samen te play-backen in Doc's Bar.
√ Wanneer gaan ze in de Predikerstraat 8 kotkantus houden?
√ Bart, ik kan geen vogelnestjes maken.
√ Blonde jonge god gevraagd op Veto. Dringend. Tel.: 016/ 22.44.38.
√ Die geen marketing studeert.
√ Maandag 8 februari gaat Jan Desein solo en monoloogt vanaf 20:00 in de Philipsgebouwen. Allen daarheen.
√ Jeroen, de volgende sifjerkombinatie is geïnspireerd op een stukje jazz. 764447213. Geef me de opnamedatum, de uitvoerders en de komponist. Bespreek verder de anticerende syncopes en de ternaire frasering. Verwacht schriftelijk antwoord. Steven.
√ Kodewoord voor bestand te bevragen bij Marie-Anne en Ann.
√ Leuvense politie vraagt gratis Veto-abonnement.
√ Veto krijgt in ruil gratis ballenbad.
√ Bart, hou je slagers voor onder de douche.
√ Verloren op de Vetofuif: Paris is sleeping. Respect is Burning vol. 2. The best of Hard-floor is ook al goed.
√ Let there be light, dixit Hans Vandenabeele at pg dot com.
√ Zeg zeg, die Veto is gene kleurboek zenne.

√ Ex-VTM-medewerker gezocht om de dag te kleuren.
√ Linzensoep hangt de keel uit.
√ Yves Peeters for president.
√ Natalie, ik kom er zo vlug mogelijk aan. Sorry.
√ Annelies van Germania wil haar telefoonnummer niet in de zoekertjes.
√ Vegetariër zoekt nog altijd vis en vlees.
√ Stalkster gezocht om de zoekertjes van Veto te kleuren.
√ Is eens iets anders dan televisie kijken op de Vetofuif.
√ Yves zoekt vijanden.
√ Geïnteresseerden komen naar de volgende Vetofuif.
√ Chef Tournel in de kont geneukt door Dorian Molina. Dat moet de vijftig jaar Vetofuif zijn.
√ Sig, waar zat ge op de Vetofuif?
√ Dringend kuisploeg gevraagd op Veto.
√ Bedankt Ruth.
√ Maarten, ge zit teveel in de OLV-straat om nog gezond te zijn.
√ X, waar zijt ge, we hebben u nodig.
√ S., u niet. Zegt dat ik het gezegd heb.
√ En nu gaan we feestten.
√ Ik wil slapen.
√ Ik ook.

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 25
Nummer 18
1 februari 1999

Ver. uitg.: Benny Debruyne
Hoofdredactie: Jeroen Lissens
Redaktiesekretaris: Benny Debruyne

Redactie: Aernout Beke, Bart De Schrijver, Sofie Overstijns, Katrien Darras, Johan Wynants

Doka: Dirk Bernard, Ivan Put, Pieter Van der Aa, David Maesen, Jimmy Debruyne, Johan Wynants

Medewerkers: Yves Dejaeghere, Steven Vandervelden, Peter Mangelschots, Karolien

Layout en vormgeving: Dirk Bernard, Stijn Bovy, Bert Cornillie, Pieter Van der Aa, Katrien Darras, Yves Dejaeghere, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Filip De Keukeleere, David Maesen, Ann Van De Moortel, Hans Vandenabeele, Herman

Pauwels, Jeroen Peeters, Sibien Verplancke, Sofie Overstijns, Ivan Put, Pieter Van der Aa

Dtp: Filip De Keukeleere, Hans Vandenabeele, Eva Wittocx, Sofie Overstijns
Spelling: Filip De Keukeleere, Sofie Overstijns, Hans Vandenabeele
Eindredactie: Jeroen Peeters, Sofie Overstijns, Marie-Anne Dedeurwaerdere, Yves Dejaeghere, Bart De Schrijver, Benny Debruyne, Jeroen Lissens

Internet-Veto:
http://www.veto.student.kuleuven.ac.be
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Allaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Opplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

agenda & ad valvas

DOOR MARIE-ANNE & ANN

MAANDAG

20.00 u **FILM** Filmfun 'Querelle' van Rainer Werner Fassbinder met Brad Davis en Jeanne Moreau. Naar een roman van Jean Genets, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
22.30 u **FILM** New Harvest: 'Ossos' van de Portugese regisseur Pedro Costa. Een minimalistisch drama in de achterbuurten van Lissabon. Tina bevalt van een kind, komt thuis en draait het gas open, in Stuczaal, toeg. 100/150/200/250, org. Stuc.

DINSDAG

20.30 u **KONSERT** Patroonsleestkonzert door het Philharmonisch Jeugdorkest van Vlaanderen onder leiding van Robert Groslot, werk van Frederik De Vreese, Sjostakovitsj en Rachmaninov, in Aula Pieter De Somer, toeg. 150/200/250, org. Kultuurkommissie.

WOENSDAG

13.00 u **TEATER** Uur Kul'tuur. 'De meisjeskamer' van Geertrui Daem over twee zussen die een balans opmaken van hun leven, in Stuc, Vlamingenstraat 83, toeg. gratis, org. Kultuurkommissie.
20.00 u **FILM** William Shakespeare's Filmnacht met Hamlet en Othello van Kenneth Branagh. Othello van Orson Welles. Much Ado About Nothing, The Taming of the Shrew van F. Zeffirelli, in Themahuis Krunch, Halfmaartstraat 19, toeg. 25, org. Themahuis Krunch.

DONDERDAG

16.00 u **LEZING** College over 'Vreemdelingenrecht' voor ieder die geïnteresseerd is door Marie-Claire Foblets van 16 uur tot 18 uur, in De Valck, toeg. gratis, org. Sociale Raad.
20.00 u **DEBAT** Debatavond over 'Architectuur-

wedstrijden'. Met Wivina Demeester (Vlaams minister), Jan Ketelaer (Architekt), André Loecx (Hoogleraar), en andere. Moderator is Koen Van Singel (Architekt en criticus), in Auditorium Arenberg, Naamsestraat 96, org. de Stichting Stad en Architectuur.

20.30 u **KONSERT** Christopher Hogwood dirigeert Joseph Haydn en Wolfgang A. Mozart, in Aula Piet De Somer, toeg. 350/500/650, org. Beethoven Academie.

ZONDAG

20.00 u **TENTOONSTELLING** Stripteentoonstelling van Frank, Small-Press en het Bitter-komis-gezelschap. Opening van de tentoonstelling met performances en optredens van

striptekenaars... en het beeldstormenkollektief, in Arenberginstituut, Naamsestraat 96, org. Kultuurraad.

20.00 u **FILM** New Harvest: 'American Cuisine' van Jean-Yves Pitouin. Een (h)eerlijke, wervelende Franse komedie als speelfilmdebuut van Pitouin, in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

22.00 u **KONSERT** Jazz op zondag, in Stubar, toeg. gratis, org. Stuc.

MAANDAG

14.00 u **TENTOONSTELLING** Doorlopende stripteentoonstelling van 14 uur tot 18 uur, in Arenberginstituut, Naamsestraat 96, org. Kultuurraad.

Ekonomika

• 01/02 om 20.00 u: Kulak-cantus, in Kulak.
• 02/02 om 21.00 u: Top 100, in Dulci.
• 03/02 om 19.00 u: Nacht van de humor, in Aula Gaston Eyskens. • 06/02 Erasmusweekend. • 08/02 om 22.00 u: Karnavalfuif, in Albatros.

Germania

• 04/02 om 22.00 u: Zomaar-fuif, in Samambaia.

Historia

• 03/02 om 21.00 u: Kringvergadering m.b.t. feestweek met aansluitend cocktailavond, in Praatkamer Fakbar Letteren.

Katechetika

• 01/02 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Mandela-lokaal. • 02/02 feestdag. • 04/02 om 20.00 u: Diavoorstelling van kaas- en

wijnavond.

Landbouwkring

• 06/02 om 20.00 u: info-avond over duurzame landbouw, in Landbouwinstituut 00.125.

LBK

• 03/02 om 22.00 u: Nacht van de wansmaak, in Gorgel. • 05/02 om 21.30 u: Galabal, in Arenbergkasteel, toeg. 400/550. • 06/02 om 10.00 u: Abituriëntendag, in Faculteit.

Medica

• 01/02 om 22.00 u: Half-time receptie (kostuum vereist), in Doksbar. • 03/02 om 23.00 u: Fuif, in Lido, toeg. 50/80.

Psychologische kring

• 01/02 om 20.00 u: Lezingen over werken als psychologie, in PSI. • 02/02 om 20.00 u: Spelletjesavond, in Kaffee Nivo.

Romania

• 01/02 om 20.00 u: Film, in MSI 03.18.
• 03/02 om 21.00 u: Cocktailavond met 'message wall', in Fakbar eerste verdieping.

VRG

• 01/02 om 20.30 u: Film 'As good as it gets', in Zeger van Hee, toeg. 30/50. • 02/02 om 22.00 u: Erasmusfuif, in Samambaia, toeg. 80/100. • 03/02 Paintball, in Heverlee.
• 03/02 om 20.30 u: Tweede licentie gezelschaps- en streekbieravond, in Het Universum.
• 08/02 Derde lic-cantus, in Het Plectrum.

VTK

• 01/02 om 20.00 u: Ijsberencantus, in Sportkot, toeg. 250/350. • 03/02 om 20.00 u: Info-avond over verder studeren, in Celestijnenlaan 200S. • 04/02 om 14.00 u: Keuzedag tweede kan, in C 200. • 06/02 om 21.30 u: Galabal, in Arenbergkasteel, toeg. 400/500.

iMac vroeger lente bij EasyWare

Strawberry aardbei
Grape druif
Lime limoen
Tangerine mandarijn
Blueberry bosbes

nu te koop **54.620 BEF** 45.140 BEF zonder BTW
Ook de 'originale' iMac is nu verkrijgbaar voor 46.990 BEF (38.835 excl.)

*** Gratis kotlevering voor studenten! ***

AppleCentre EasyWare • Vaartkom 47, 3000 Leuven
Tel 016/23 10 20 • Fax 016/29 41 24 • E-mail info@easyware.be

VETO

WEEKBLAD 1 FEBR. 99
25ste JAARGANG NR. 18

BLAD VAN DE ALGEMENE STUDENTENRAAD

V.U. BENNY DEBRUYNE
'S MEIERSSTRAAT 5

Vijfentwintig jaar Veto

A **Aktualiteit.** Na de eerste pamflettaire jaargangen, gaat Veto rond de jaren tachtig de (pseudo-)professionele toer op. Dat uit zich vooral in de vele dossiers en katernen waarmee Veto's middenpagina's de vinger aan de pols van de actualiteit poogt te houden. Twee jaar geleden bijvoorbeeld was er een nummer met een dozijn pagina's over justitie, het jaar erop over de Paarse koalitie, dit jaar over het vluchtelingenprobleem.

B **Betogingen.** Betogingen zijn het peper en zout van de student. Veto besteedde door de jaren heen aandacht aan de betogingen tegen de 10.000 frank inschrijvingsgeld, het Sint-Annaplan, het dekreet-Coens en meerdere bezettingen van het rektorat.

C **C van sitroen.** Van in het begin al had Veto een eigenereide spelling. Vroeger chaotisch, nu konsekwent. Maar altijd schrijven zoals je spreekt. Om de lieve lust van de demokratisering — een gemakkelijke spelling voor iedereen, omwille van de debatfunctie — het spellingdebat levendig houden, en omwille van het progressieve imago waarin Veto zich wel eens wentelt.

D **Dillemans. Plan.** Veto's verhouding met Dillemans was onstuimig. Met als dieptepunt jaargang 18: Dillemans's algemene ontevredenheid over menig artikel bereikt een hoogtepunt als een Veto een satirisch stukje pleegt over moeder Theresa en de paus. In die mate dat hij de Veto uit de bakken laat halen. Twee jaar eerder stond Veto al in het teken van het *plan Dillemans*, onder meer ter hervorming van de curricula. En hij kreeg er niet genoeg van: twee jaar geleden volgde een nieuw plan, ditmaal met het doel om een rationalisatie van het onderwijsaanbod de kwaliteit van het universitair onderwijs in Vlaanderen te verbeteren.

E **Eredoktoraten.** Wat goed is voor de unief, is daarom nog niet goed voor haar studenten. Op heel wat voorgedragen eredoktoren had de studentenbeweging het niet zo begrepen, vooral dan als zij het establishment vertegenwoordigden. Eén keer leidde dat tot een openlijk konflikt toen in 1988 betoogd werd tegen het eredoktoraat van Roger Leyens. Loko reikte zijn eigen eredoktoraten uit. Veto gaf er eentje aan de Aktueelploeg.

F **Faze.** Het blad van de Kringunie Leuven (Krul). Naast de Kampuskant en Jona het enige blad dat ooit met Veto gekonkurreerd heeft. Enkele kringen — zoals Ekonomika, Romania en VRG — kunnen zich niet meer verzoenen met de Algemene Studentenraad (ASR) en stappen eruit — ze willen een apolitieke koers gaan varen. Samen vormen ze Krul, met Faze als spreekbuis. Na twee jaar komt er een einde aan het experiment. De kringen verzoenen zich en dopen hun nieuwe koepel de Leuvense Overkoeplende Kringorganisatie (Loko), die tot op vandaag voortbestaat. Na moeilijke onderhandelingen wordt Veto aanvaard binnen de nieuwe structuur.

G **Gratis.** Nee, de Veto is niet altijd voor nop te krijgen geweest. De allereerste Veto in 1974 kostte vijf frank. De tweede jaargang kende al meteen een prijsstijging tot acht frank en een jaar later was dat al tien frank. Dat duurde zo tot 1978. ter vergelijking: De Morgen kostte in 1978 óók tien frank. In januari 1979 kwam de kentering. De studentenraad vond dat men een groter publiek moest bereiken. De oplage werd verhoogd en de Veto werd gratis verspreid.

H **Humor.** Vanaf de eerste jaargang — enige provo-invloeden mankeren niet — valt Veto op door de luchtige stijl. Later krijgt de korte inhoud in het rechtsboven al eens een satirische inslag. Na het beruchte moeder Theresa-stukje wordt die rechtsboven opgevolgd door de vaak al even geestige *Binnenin*, op zijn beurt tijdens de vorige jaargang vervangen door de *Buitenbaan*.

I **Interview.** In 1980 doen een aantal nieuwe ideeën hun intrede. De band met de student wordt aangehaald door het plaatsen van zoekertjes en informatie over de kringen. Voor het eerst worden ook paginavulende interviews opgenomen. Primeurs waren de interviews met Umberto Eco, Lech Walesa en Jacques Delors. Voor Walesa reisde een heuse delegatie naar Polen. Bij Eco werd nog korter op de bal gespeeld. Terwijl hij maar tien minuten had voor de verzamelde pers, wist Veto hem op de trein te strikken voor een lang gesprek.

J **Journalistiek.** Van een politiek aktiemiddel voor de raden evolueert Veto naar een blad dat de journalistieke regels gaandeweg meer gaat honoreren. Achtergrondartikels, argumentatie en het aan het woord laten van meerdere partijen zetten een nieuwe standaard. In jaargang 12 bijvoorbeeld wordt Veto gevraagd om een nummer van het tijdschrift *De Nieuwe Maand* vol te schrijven.

K **Kerk, staat en kapitaal.** De ondertitel van de allereerste Veto's. De linkse, anti-burgerlijke inslag is onmiskenbaar. Op militante wijze wordt het ideaal van de demokratisering van het onderwijs en de maatschappij verdedigd. De naam Veto is dan ook vooral een statement: tegen de gang van zaken dat menige beslissing boven de studentenhoofden genomen wordt, wordt een *Veto* gesteld.

L **Libertad.** De tijd dat de Veto-medewerkers op zondagavond met plato's Duvel over en weer liepen tussen hun hoofdkwartier en het dichtsbijzijnde kafee, is al lang voorbij. Maar nog altijd is het een pleisterplaats, waar gediscussieerd wordt, uitgepraat, sterke verhalen verteld, en uitgerust bij de gloed van koud bier.

M **Medebeheer.** Dreef de studentenbeweging aanvankelijk op de kontestatie, dan moet die al snel plaats maken voor *medebeheer* —

de studenten beheren mee de universiteit door het stemrecht dat ze krijgen in de verschillende beslissingsorganen van de unief. Al van in het begin werd dat medebeheer in vraag gesteld, als zou het dialectisch leiden tot de onmacht van de studentenbeweging.

N **Numerus clausus.** Jarenlang hebben verschillende generaties Veto-medewerkers zich in de principiële strijd tegen de toelatingsbeperking voor de fakulteit Geneeskunde gegooid. Een discussie die de studentenbeweging twee jaar geleden verloor.

O **Onderwijs.** Elk jongmens moet in staat zijn om zich zonder financiële, onderwijskundige, culturele of sportieve drempels aan de universiteit te vormen en ontwikkelen. Recente studies bewijzen eens te meer dat jongeren uit lagere klassen — relatief gezien — nog altijd ondervertegenwoordigd zijn.

P **Publiciteit.** Vanaf jaargang 8 begint Veto met reclamewerving. De redaktie houdt er een duidelijk standpunt op na: ze "onderkent ten volle de fundamentele immoraliteit van reclame". Maar het blijkt financieel een noodzakelijk kwaad. Ook nu nog. Veto plaatst bepaalde reclamewerkingen maar heeft evengoed een zwarte lijst met reclame die "not done" is.

Q **Quark Xpress.** Veto heeft de tijd vóór de boekdrukkunst wel niet meer meegemaakt, toch heeft het produktieproces een hele evolutie ondergaan. De eerste Veto rolde in 1974 van de offsetpersen. Vanaf jaargang 7 werd Veto op rotatiepersen gedrukt. In december 1982 gaat men aan de slag met een fotozetmachine. De grote vernieuwing volgt in oktober 1992. Het verouderde en tijdrovende fotozetten wordt vervangen door het moderne DTP (Desk Top Publishing). Ook de layout wordt vernieuwd al blijft het aanvankelijk nog een kwestie van knippen en plakken. Pas vanaf het ogenblik dat het huidige programma Quark Xpress in werking treedt, kan alles uitsluitend met de informatika gebeuren. Alleen het schrijven van de artikels niet.

R **Representativiteit.** De medewerkers van Veto worden niet afgevaardigd door de kringen — zoals bij andere Loko-geledeningen het geval is. Vaak zijn het geëngageerde studenten wiens al eens botsende meningen voor discussies zorgen. Representatief hoeft Veto niet te zijn, wel een kritische spreekbuis. Precies die ingesteldheid garandeert kwaliteit.

S **Seks.** Maar toch willen we veel lezers, vandaag.

T **Tekort.** Veto heeft steeds tekort aan vanalles: geld, erkenning, lezers, bier. Maar Veto heeft vooral een tekort aan medewerkers. Voor velen blijft de drempel te hoog. Ten onrechte: slechts bij hoge uitzon-

dering — terugkeer van de Libertad — kan de drempel voor problemen zorgen. Dus willen wij zelfs van deze jubileumeditie gebruik maken (ja, wij schamen ons nergens voor) om een oproep te doen aan de schrijvers, journalisten, tekenaars, fotografen en dtp-ers aller landen: begeef u naar de 's Meiersstraat.

U **Uit de bakken.** Vanaf het moment dat de Veto's gratis verspreid werden, waren ze te vinden in de "bakken" van de universiteitsgebouwen: aula's, alma's en andere hallen. Maar het gebeurde wel eens dat ze daar op slinkse wijze weer uit verdwenen. In 1988 plunderde het NSV de Veto-bakken omdat ze meer glasnost eisten van "de rode rotzooi van Veto". Wel, ze kregen meer glasnost. Op 21 maart wijdt Veto er 6 pagina's aan. In 1992 konfiskeerde de rektor zelfs de hele oplage van Veto 15 vanwege een blasfemisch stukje over de paus en moeder Theresa in de "rechtsboven".

V **Vee.** De fotografen van Veto verdienen een speciale vermelding. Vooral de laatste jaren werd hen meer en meer de vrije teugel gegeven en dat resulteerde in bestig goede foto's. Nu al legendarisch zijn de bontgeklepte koecien die het schopten van illustratie bij het Termunckveld tot uithangbord van Veto-levens. Wie trouwens eens een blik wil werpen op 25 jaar fotografie bij Veto kan van 29 januari tot 5 februari terecht op de tentoonstelling in de 's Meiersstraat 5.

W **Wissel.** Elk jaar komen en gaan er medewerkers maar zo om de vijf jaar kan men spreken van een echte wissel van de wacht. De kern van de redaktie verlaat Leuven en de nieuwe lichter moet het warm water weer uitvinden. Maar de ervaring die verloren gaat, wordt telkens ruim gecompeniseerd door de frisse ideeën die de nieuwkomers meebrengen.

X **Xtra Nummer.** Als Veto in moeilijkheden komt, reageert het bijna altijd met een extra nummer waarin met inhoudelijk sterke artikels op de kritiek wordt ingegaan. In golfjes komen trouwens dezelfde opmerkingen terug — te links, te zus, te zo. Jaargangen 12, 16, 19 en 23 werden gekenmerkt door dergelijke strubbelingen.

Y **Yoghurt.** Niets menselijks is ons vreemd. Behalve gezonde voeding. Yoghurt is nu tipisch iets dat je niet zal aantreffen op de redaktie. Wel bergen lege verpakkingen van frieten, hamburgers, curryworsten en berenpoten van Marie-Jeanne.

Z **Zoekertjes.** De zoekertjes zagen het daglicht in de zevende jaargang. Van een rubriek die moest brengen "wat de student nauw aan het hart ligt", groeiden de zoekertjes uit tot een halve pagina met vele functies. Wie iets verloren heeft of iets aan te bieden heeft, kan daar langs deze weg kond van doen, maar ook de grapjurk die wat inside jokes meent te moeten plegen, kan hier zijn ei kwijt.

Benny Debruyne
Peter Mangelschots